

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział 1. Wychowanie nowożytne – epoka liberalizmu i baroku	7
Wolfgang Ratke (1571–1635)	9
Jan Amos Komeński (1592–1670)	12
John Locke (1632–1704)	19
Pytania kontrolne	23
Rozdział 2. Wychowanie nowożytne w Polsce w XVII i XVIII wieku	25
Lata upadku i zaniedbania szkolnictwa	25
Wychowanie i szkolnictwo w epoce oświecenia	29
Szkoła Kadetów w Lunéville	29
Collegium Nobilium Stanisława Konarskiego w Warszawie	31
Reforma szkół pijarskich i jezuickich	36
Szkoła Rycerska w Warszawie	40
Komisja Edukacji Narodowej	43
Geneza jej ustanowienia i członkowie	43
Działalność KEN w latach 1773–1776	48
Działalność KEN w latach 1776–1783	51
Ostatnie lata działalności 1783–1792	55
Zabiegi KEN o upowszechnienie oświaty ludu	57
Ogólna ocena działalności KEN	62
Pytania kontrolne	62
Rozdział 3. Nowe prądy w wychowaniu i szkolnictwie europejskim na przełomie XVIII i XIX w.	63
Wielka Rewolucja Francuska i reformy szkolne we Francji	63
Myśl pedagogiczna	68
Jan Jakub Rousseau (1712–1778)	68
Jan Henryk Pestalozzi (1746–1827)	74
Jan Fryderyk Herbart (1776–1841)	78
Pytania kontrolne	82
Rozdział 4. Szkoła i wychowanie na ziemiach polskich pod zaborami	83
Zabór austriacki	84
Losy szkolnictwa do połowy XIX w.	84
Oświata i szkolnictwo w Wolnym Mieście Krakowie (1815–1846)	88
Rozwój krajowej edukacji w dobie galicyjskiej autonomii	89

Zabór pruski	100
Losy polskiego szkolnictwa do kampanii Napoleona	100
Ustanowienie Księstwa Warszawskiego i Izby Edukacyjnej	102
Szkoła i wychowanie w czasach Wielkiego Księstwa Poznańskiego	106
Myśl pedagogiczna Wielkopolan	108
Kulturkampf i formy oporu przed germanizacją	119
Zabór rosyjski	125
Losy polskiego szkolnictwa na Litwie i Wołyniu	125
Kształcenie i wychowanie w Królestwie Polskim doby konstytucyjnej	128
Epoka paskiewiczowska. Losy szkolnictwa i wychowania po 1831 r.	136
Reforma szkolna Aleksandra Wielopolskiego	145
Pół wieku walki z rusyfikacyjną polityką szkolną caratu (1864–1915)	148
Rozwój prywatnego szkolnictwa i tajnego nauczania	153
Myśl pedagogiczna pozytywistów warszawskich	159
Pytania kontrolne	173
Rozdział 5. Pedagogika przełomu XIX i XX wieku	175
Herbert Spencer (1820–1903)	175
Spencer o wykształceniu umysłowym	177
Spencer o wychowaniu moralnym	179
Spencer o wychowaniu fizycznym	181
Georg Kerschensteiner (1854–1932)	182
John Dewey (1859–1952)	188
System pedagogiczny Johna Deweya	191
Główne założenia pedagogiki Johna Deweya	194
Pytania kontrolne	199
Rozdział 6. Szkolnictwo i wychowanie w Polsce w latach II Rzeczypospolitej	201
Odrodzenie i przebudowa systemu kształcenia i wychowania w latach dwudziestych	201
Szkoły średnie ogólnokształcące (gimnazja)	211
Szkolnictwo zawodowe	213
Szkolnictwo wyższe	214
Kształcenie nauczycieli	220
Reforma szkolna Janusza Jędrzejewicza w 1932 r.	222
Kształcenie nauczycieli	231
Rozwój myśli pedagogicznej 20-lecia międzywojennego	233
Pytania kontrolne	237
Literatura	239